

KONGSBERG KOMMUNE
PLAN- OG NÆRINGSTJENESTEN

Vår saksbehandler
Annette Finnerud tlf. 32866416

Dato:
17.12.2009
Deres ref.

Arkivsak:
09/5009-4
Arkivkode
V00 &13

DET KONGELIGE LANDBRUKS-
OG MATDEPARTEMENTET

Pb 8007 Dep
0030 OSLO

2008/01973 - 65

ASR/NA/EIE-2 410

HØRING - FORSLAG TIL VERNEHJEMMEL I JORDLOVEN

Høring om forslag til vernehjemmel i jordloven ble behandlet i Utvalg for miljø og utvikling i Kongsberg kommunen 14.12.2009.

Oversender utvalgets vedtak som innspill til høringen.

Med vennlig hilsen

Annette Finnerud
saksbehandler

Vedlegg: Saksprotokoll , Utvalg for miljø og utvikling, Kongsberg kommune, 14.12.2009, sak 91/09
Kopi: Fylkesmannen i Buskerud, Pb. 1604, 3007 Drammen

-----Brev adresseres til Kongsberg kommune, ikke direkte til person.-----

Postadresse:
PB 115
3602 KONGSBERG

Besøksadresse:
Rådhuset Kirkegt. 1

Telefon:
32 866000
e-post postmottak@kongsberg.kommune.no

Telefaks:

Organisasjonsnummer:
NO 942 402 465 MVA
www.kongsberg.kommune.no

SAKSPROTOKOLL

Utvalg: Utvalg for miljø og utvikling
Møtedato: 14.12.2009
Sak: 91/09

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 09/5009
Tittel: HØRING - FORSLAG TIL VERNEHJEMMEL I JORDLOVEN

Behandling:

Utvalgsleder fremmet rådmannens innstilling som ble enstemmig vedtatt.

UTVALGETS VEDTAK:

Kongsberg kommune mener det er vanskelig å ta stiling til nødvendigheten av en vernehjemmel i jordloven før man ser effekten av de nye virkemidlene i ny planlov, i forhold til reduisering av nedbygging av dyrket mark.

Kongsberg kommune mener det er nødvendig med et godt regelverk for å ta vare på matjorda for kommende generasjoner og forutsigbare rammer for kommunene å planlegge innenfor.

Kongsberg kommune mener det er svært viktig at kommunene får en sentral plass i diskusjonen om hvor jordvernområdene skal være, selv, om endelig beslutningsmyndighet ligger hos regional myndighet.

Kongsberg kommune er kritiske til at det skal tas større hensyn til landskapsbildet i verneområde enn ellers i jordbrukslandskapet, da dette er godt nok ivaretatt i eksisterende plan.- og bygningslov. Det må ligge samme forutsetninger til grunn for å drive matvareproduksjon innenfor som utenfor et jordvernområde.

Rett utskrift bevitnes. Saken oversendes for videre effektivering.

Kongsberg , 14.12.2009.

Gro S. Kværna

Gro S. Kværna
sekretær

HØRING - FORSLAG TIL VERNEHJEMMEL I JORDLOVEN

Saksbehandler:	Annette Finnerud	Arkiv: V00 &13
Arkivsaknr:	09/5009	
Saksnr.	Utvalg:	Møtedato
91/09	Utvalg for miljø og utvikling	14.12.2009

Organisasjonssak:

Vedlegg: Høringsbrev datert 14.09.2009
Endringsforslag i jordlova
Rapport: Vernehjemmel i jordlova

Ingress:

Statens landbruksforvaltning har på oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet lagt frem forslag til vernehjemmel i jordloven. Grunnen er at dyrka marka i Norge bygges ned i større tempo og omfang enn vedtatte politiske målsettinger tilsier.

Statens landbruksforvaltning foreslår at det lovfestes en hjemmel for vern av dyrka jord i jordloven. Det foreslås en ny § 8b (§ 8 og 8a omhandler vern av dyrka mark) som hjemler jordvernet og en ny § 8c som er en egen bestemmelse om omdisponering og fradeling av dyrka jord i område som er vernet etter § 8b.

Det er de mest verdifulle jordressursene som bør vurderes som jordvernområder. Det vil være fylkesmannen som er hovedansvarlig for prosessene med å velge ut og vurdere aktuelle områder for vern. Det er til slutt Kongen i statsråd som vedtar hvilke områder som skal vernes.

Innføringen av en vernehjemmel for dyrka jord er ikke ment å endre betydningen av å opprettholde et strengt jordvern for annen dyrka jord. Det forutsettes at den strenge jordvernpolitikken innenfor LNF-områdene legges til grunn for arealdisponeringen i slike områder også i framtiden. Vern av arealer som jordvernområder skal altså ikke oppfattes slik at det legitimerer en mer lempelig arealpolitikk i andre områder.

Saksopplysninger:

Statens landbruksforvaltning har på oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet lagt frem forslag til vernehjemmel i jordloven. Departementet ber om uttalelse innen 10. januar 2010.

Rådmannen anbefaler at kommunen kommer med en uttalelse til høringen, da temaet er aktuelt for Kongsberg som er en middels stor landbrukskommune og en kommune med vekst i innbyggertall.

Bakgrunn:

Dyrka marka i Norge bygges ned i større tempo og omfang enn vedtatte politiske målsettinger tilsier. Nedbygging av dyrka jord er et irreversibelt inngrep. Jord lagt under bygg eller asfalt kan ikke tas i bruk igjen til matproduksjon uten store kostnader. Matjord beskrives som en ikke fornybar ressurs da det tar 1000 år å danne et matjordlag på 1 cm.

Dyrka jord er grunnlaget for matproduksjonen i verden. Både nasjonalt og internasjonalt er man blitt mer oppmerksom på behovet for å ta vare på matjord som en ressurs. På et møte i Berlin vinteren 2008-2009, der 32 landbruksministre deltok, ble man enige om en erklæring som sier at alle land må utnytte sitt produksjonspotensial for landbruksvarer for å sikre tilstrekkelig tilførsel av mat. På toppmøtet i FNs organisasjon for mat og landbruk slo FNs generalsekretær fast at matproduksjon må økes med 50 % innen 2030 dersom den økte etterspørselen skal kunne møtes. I en slik situasjon bør alle land prioritere en hensiktsmessig grad av egenforsyning av matvarer, og da må matproduksjonsarealene tas vare på.

Faktaframstilling:**Dagens regelverk**Jordlova av 12 mai 1995 nr. 23

Jordlova er hovedsakelig en lov som regulerer bruken av jordressursene gjennom bestemmelsene om driveplikt §8, forbud mot omdisponering § 9 og forbud mot deling av landbrukseiendom §12.

Det vil ofte være et høyt konfliktpotensial knyttet til de arealene som velges ut med sikte på vern som jordvernområde.

Verneprosess

Landbruks- og matministeren vil være ansvarlig statsråd for prosesser og beslutninger etter den foreslåtte hjemmelen. Statens landbruksforvaltning foreslår at beslutningen om vern av jordvernområder treffes av kongen i statsråd.

Det vil være fylkesmannen som er hovedansvarlig for prosessene med å velge ut og vurdere aktuelle områder for vern. Det må utøves et aktivt samarbeid med alle berørte aktører, både grunneiere, organisasjoner, kommuner og andre myndigheter.

Den første og innledende fasen vil være å identifisere aktuelle områder for mulig vern. Dette vil være en større gjennomgang som leder fram til en første nasjonal verneplan for jordvernområder.

Etter at Fylkesmennene har identifisert aktuelle områder for nærmere utredning, starter en vurderingsfase. Det er Statens landbruksforvaltning som treffer en beslutning om hvilke områder som det skal igangsettes en formell verneprosess for. Fylkesmannen utreder deretter videre i forhold til hvilke områder som bør vernes. Prosessen må gjøres tilstrekkelig grundig slik at alle beslutningsrelevante opplysninger kan komme fram og blir vurdert. Fylkesmannen foretar en samlet vurdering av alle relevante opplysninger i saken, og oversender sin anbefaling til Statens landbruksforvaltning.

Erstatning

Eiers råderett over dyrka og dyrkbar jord er allerede begrenset gjennom bestemmelsene i jordlova. Det gjelder generelle forbud mot omdisponering og fradeling av jordressursene. Innføringen av en hjemmel for vern av jord vil føre til en innskjerping av dagens bestemmelser i jordvernområder, men representerer ikke en ny form for begrensning i forhold til eierrådigheten.

Dyrka jord som ikke er vernet

Innføringen av en vernehjemmel for dyrka jord er ikke ment å endre betydningen av å opprettholde et strengt jordvern for annen dyrka jord. Det forutsettes at den strenge jordvernpolitikken innenfor LNF-områdene legges til grunn for arealdisponeringen i slike områder også i framtiden. Vern av arealer som jordvernområder skal altså ikke oppfattes slik at det legitimerer en mer lempelig arealpolitikk i andre områder. Tvert imot vil dette kunne bidra til at arealsparende plangrep tvinger seg frem i større grad, helt i tråd med den nasjonale politikken.

Utredning:

Norsk lovgivning har i dag ingen hjemmel for vern av jordressursene med formål å sikre og videreføre matproduksjon på arealene. Områder vernet etter blant annet naturvernloven har sterkere vern mot nedbygging enn dyrka jord har. Til tross for klare nasjonale målsettinger om å bevare matjord er den registrerte omdisponeringen av dyrka jord høyere enn målsettingen. Både de nye virkemidlene i den nye planloven og en vernehjemmel i jordloven er en overførsel av delegert myndighet tilbake til staten. Dette er et signal om at erfaring viser at de nasjonale føringene i arealpolitikken ikke blir fulgt godt nok opp.

En vernehjemmel vil presse planleggere og utbygger til å tenke nytt og samtidig å gi disse noen verktøy og kort på hånden i diskusjonen om hvilke arealer som skal ha vernestatus og hvilke områder det tillates utbygging på. Kommunene må planlegge langsiktig og utover tidsperspektivet til kommuneplanen i forhold til utbygning og byvekst m.h.t ivaretagelse av dyrka mark.

Ny plan og bygningslov er ennå så ny at det er vanskelig å se effekten av de ny virkemidlene som har kommet i loven.

1. Gjennom regionalt arealarbeid kan man se arealplanleggingen over større områder og i et lengre tidsperspektiv (ti år). En regional plan er avhengig av samarbeid mellom kommunene og sterk lokal forankring og tilslutning for å bli god.

2. Grense rundt eller markering av de viktige sammenhengene landbruksområdene kan være et viktig virkemiddel i kommuneplanen for langsiktig arealpolitikk. Denne grensen/markering kan kongen vedta og blir mer langsiktig enn kommuneplanens virkningsområde.

Kongsberg kommune mener det er svært viktig at kommunene får en sentral plass i diskusjonen om hvor jordvernområdene skal være, selv, om endelig beslutningsmyndighet ligger hos regional myndighet.

Kongsberg kommune er kritiske til at det skal tas større hensyn til landskapsbildet i verneområde enn ellers i jordbrukslandskapet, da dette er godt nok ivaretatt i eksisterende plan.- og bygningslov. Det må ligge samme forutsetninger til grunn for å drive matvareproduksjon innenfor som utenfor et jordvernområde.